

Lineage of Kohanim

Questions:

1. If someone shows up in shul and claims to be a Kohen, and we don't know anything about him or his family, do we believe him? Does it matter whether we know him to be Jewish altogether? Is there a difference between giving him the Kohen Aliyah or duchening? What about believing him in terms of giving him Pidyon Haben?
2. Do some Kohanim have a better proof of being a Kohen than others?
3. If someone who was not known to be a Kohen tells us that he discovered that he is a Kohen, do we believe him?
4. What if someone claimed to be a Kohen and was treated like a Kohen for many years, and then tells us that he was wrong and wants to marry a divorcee or convert?
5. What if someone is named Cohen or Katz but he tells us that he is not a Kohen and wants to marry a divorcee or convert?
6. What if a person did not know he was a Kohen but then discovers that a matzevah of his paternal grandfather or great grandfather has Kohen hands drawn on it, and/or the Hebrew appellation HaKohen on the gravestone?
7. Is there a difference between if a person who discovers he is a Kohen was not married yet or if he was already married and it is a question of having to divorce his wife who is a divorcee or convert?
8. What if there is a long line at a kiddush and a person known as a Kohen says that he should go to the front of the line and be given the first serving of cholent since he is a Kohen?
9. Should Kohanim have to undergo a genetic test to ascertain if they have the Kohen gene? What if a person not known to be a Kohen is found to have the Kohen gene?
10. If a Kohen wants to marry a woman who is prohibited to a Kohen and "discovers" based on the testimony of his mother that she was herself prohibited to his father so that he is a "chalal" and permitted to marry a woman prohibited to a Kohen, is such testimony believed?

א. רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק כ

הלכה א

כל כהנים בזמן הזה בחזקה הם כהנים ואין אוכלין אלא בקדשי הגבול, והוא שתהיה תרומה של דבריהם אבל תרומה של תורה וחלה של תורה אין אוכל אותה אלא כהן מיוחס.

הלכה ב

אי זהו כהן מיוחס כל שהעידו לו שני עדים שהוא כהן בן פלוני הכהן ופלוני בן פלוני הכהן עד איש שאינו צריך בדיקה והוא הכהן ששימש על גבי המזבח, שאילו לא בדקו בית דין הגדול אחריו לא היו מניחין אותו לעבוד, לפיכך אין בודקין מהמזבח ומעלה ולא מן הסנהדרין ומעלה שאין ממנין בסנהדרין אלא כהנים לויים וישראלים מיוחסין.

הלכה ג

חלה בזמן הזה ואפילו בארץ ישראל אינה של תורה שנאמר בבואכם אל הארץ ביאת כולכם ולא ביאת מקצתכם, וכשעלו בימי עזרא לא עלו כולם וכן תרומה בזמן הזה של דברי סופרים ולפיכך אוכלים אותה הכהנים שבזמנינו שהן בחזקה. **השגת הראב"ד** - הכהנים שבזמנינו וכו'. כתב הראב"ד ז"ל /א"א/ אף

בזמנינו אין כהן אוכל תרומה אלא תרומת ח"ל וכהן קטן אבל תרומת הארץ לא דסבירא לן כרבי יוחנן אליבא דרבי יוסי דאמר ירושה שלישית אין להם עכ"ל.

הלכה ט

אין מעלין משטרות לכהונה, כיצד הרי שהיה כתוב בשטר פלוני כהן לוח מפלוני והלוהו כך וכך והעדים מלמטה אין מחזיקין בהם כהן זה שהוא מיוחס שמא לא העידו אלא על המלוה, בד"א לענין ייחוס אבל לחזקה שיהיה כהן ככהני זמן זה ויאכל תרומה וחלה של דברי סופרים ובשאר קדשי הגבול מעלין מן השטרות וע"פ עד אחד ומנשיאות כפים ומקריאה בתורה ראשון.

הלכה יג

מי שבא בזמן הזה ואמר כהן אני אינו נאמן ואין מעלין אותו לכהונה על פי עצמו ולא יקרא בתורה ראשון ולא ישא את כפיו ולא יאכל בקדשי הגבול עד שיהיה לו עד אחד, אבל אוסר עצמו בגרושה וזונה וחללה ואינו מטמא למתים ואם נשא או נטמא לוקה, והנבעלת (לו) ספק חללה.

הלכה יד

ואם היה מסיח לפי תומו נאמן, כיצד מעשה באחד שהיה מסיח לפי תומו ואמר זכור אני כשהייתי תינוק והייתי מורכב על כתיפו של אבי הוציאוני מבית הספר והפשיטוני כתנתי והטבילוני לאכול תרומה לערב וחבירי בודלין ממני והיו קוראין אותי יוחנן אוכל חלות והעלהו רבינו הקדוש לכהונה ע"פ עצמו.

הלכה טו

נאמן גדול לומר זכור אני כשהייתי תינוק וראיתי פלוני טובל ואוכל בתרומה לערב ומחזיקין אותו בכהונה בעדותו, מי שבא בזמן הזה ואמר כהן אני ועד אחד מעיד לו שאני יודע שאביו של זה כהן אין מעלין אותו לכהונה בעדות זה שמא חלל הוא, עד שיעיד שזה כהן הוא, אבל אם הוחזק אביו כהן, או שבאו שנים והעידו שאביו של זה כהן הרי הוא בחזקת אביו.

ב. שולחן ערוך אבן העזר הלכות פריה ורביה סימן ג סעיף א

מי שבא בזמן הזה ואמר: כהן אני, אינו נאמן. ואין מעלין אותו לכהונה על פי עצמו, ולא יקרא בתורה ראשון ולא ישא את כפיו. **הגה:** וי"א דנאמן לקרות בתורה ראשון ולישא את כפיו בזמן הזה, שאין לנו תרומה דאורייתא שנחוש שמא יעלו אותו לתרומה (ב"י בשם הרמ"ך). וכן נוהגין האידנא בכל מקום שאין נוהגין בתרומה בזמן הזה וליכא למיחש למידי. **חלקת מחוקק** - אך במקום שאין נוהגין בתרומה כלל אז יש לקרותו בתורה דלא נפיק מיניה חורבה וכמו שנתנו הר"ן והמגיד טעם למנהג שלנו (הביאו הב"י סי' זה ס"ק א' וסיימו בדבריהם ואעפ"כ אין ראוי לעשות כן) כל' ולא יקרא בתורה כלל ע"פ עצמו אף במקום שאין נוהגין בתרומה כלל (ועיין לקמן ס"ק ז').

ג. בית שמואל סימן ג ס"ק ב

ולישא את כפיו. בר"ן ובמגיד לא כתבו שישא את כפיו אלא כתבו שקור' בתורה הואיל ואין איסור בדבר אבל לישא את כפיו י"ל דאסור דהא איכ' איסור מדאוריית' דכתיב כה תברכו אתם תברכו ולא זרים וקשה על הרב רמ"א דמתיר לישא את כפיו וכן הקשה בח"מ וצ"ל רמ"א הכריח כן מדכתבו הר"ן והמגיד בשם רמ"ך מנהג שלנו להאמינו לקרוא בתורה ולא חיישינן שמא יאכל תרומה משום תרומה בזה"ז מדרבנן הוא והם תרצו משום דאין אנו נוהגים בארצותינו לאכול תרומה וקשה הא אכתי יש חשש שמא יעלה לנשיאת כפים אלא ודאי כל דבר שאין לו הנאה לא חיישי' שיעשה איסור ואין לו הנא' מזה מ"ה לא חיישי' לשום דבר אלא שמא יאכל בתרומה אבל אין חשש משום נ"כ או שיעלה לתורה.

ד. שולחן ערוך אבן העזר הלכות פריה ורביה סימן ג סעיף א

ואם היה מסיח לפי תומו, נאמן. כיצד, מעשה באחד שהיה מסיח לפי תומו ואמר: זכור אני כשהייתי תינוק והייתי מורכב על כתפו של אבא, הוציאני מבית הספר, הפשיטוני את כתנתי והטבילוני לאכול תרומה לערב וחבירי בדלים ממני והיו קורין אותי: יוחנן אוכל חלות, והעלהו רבינו הקדוש ה' לכהונה ע"פ עצמו.

ה. בית שמואל סימן ג ס"ק ה

כן איתא בש"ס דאל"כ חיישינן שמא עבד הוא כ"כ תוס' שם וכמ"ש בש"ס ספ"ב דכתובות ובטור השמיט זאת ולא כתב הוציאני מבית הספר כתב בח"מ הטעם כיון דקי"ל כל המשפחות בחזקת כשרות הם לא חיישינן שמא עבד הוא והטור ס"ל אפילו מי שאין משפחתו ידועה לנו מ"מ לא חיישינן שמא עבד הוא כמ"ש בס"י הקודם ואף למ"ש הטור שם הלכה כמתני' הנושא אשה צריך בדיקה היינו לישא אשה או לתרומה דאוריית' אבל לתרומה דרבנן אין חוששינן שמא עבד הוא, והרמב"ם שכתב כלשון המחבר דצ"ל הוציאני מבית הספר מוכח כתירוץ ראשון של המגיד דס"ל מי שאין משפחתו ידוע לנו חיישינן שמא עבד או ממזר הוא ולכן צריך לומר הוציאני מבית הספר והמחבר סתם ופסק כוותיה והרב רמ"א לא הגיה כלום ש"מ מי שאין משפחתו ידוע לנו חיישי' שמא ממזר או עבד הוא.

ו. פתחי תשובה אבן העזר סימן ג ס"ק ו

וע' בס' שעה"מ פ"ך מהא"ב דין ה' שהשיג עליו דודאי מרן המחבר לא ס"ל הכי שהרי בראש הס' כתב כלשון הטור דמי שבא ואמר כהן אני כו' אוסר עצמו בגרושה ואם איתא אפילו בכל הנשים שבעולם אסור כו' ומה שהכריח ממה שהעתיק לשון הרמב"ם והוציאני מבית הספר אין זו ראייה כלל דע"כ לא אמרי' דאפילו בשאין לו חזקת משפחה לא חיישי' שמא עבד או ממזר הוא אלא דוקא בטוען ודאי דקים ליה בנפשיה דישראל כשר הוא ומש"ה ל"ח ונאמן ע"י עצמו משא"כ ההיא דבית הספר דאיהו גופיה לא קים ליה אם הוא כשר אלא שבא להעיד בגדלו מה שראה בקטנו בהא ודאי פשיטא דחיישי' שמא עבד הוא.

ז. באר היטב אבן העזר סימן ג ס"ק א

ויש לחקור אם נאמן ליתן לו ה' סלעים בשביל פדיון הבן. ואם אינו נאמן הואיל דאיכא איסורא דאורייתא והוא נהנה וכסברת הב"ש. א"כ קשה למה נאמן לקרות בתורה ראשון ולישא כפיו בזמן הזה דליכא תרומה הא איכא חשש זה דפדיון הבן וצ"ע.

ח. ים של שלמה מסכת בבא קמא פרק ה סימן לה

ועוד נראה, שראוי להחמיר ולאסור חרמים בזמן הזה, אפי' פירש לכהן, והכהן כבר קיבל. מאחר שבעו"ה אין לנו היחוס, כמו שהיה בזמן הבית. או אפילו אחר החורבן, בימי התנאים והאמוראים. שהיו עדיין נזהרים בתרומות ובטהרות, והיה קרוב מימי הבית. ועדיין היה יחוסיהם בידיהם. ובעונותינו מרוב אריכות הגלות וגזירות וגירושים נתבלבלו. והלואי שלא יהא נתבלבל זרע קדש בחול. אבל זרע כהנים ולוים קרוב לודאי שנתבלבלו. ואם לא כולו, הרוב נתבלבל, כמעשה דאליהו ז"ל עם הלויים, הידוע בדברי רז"ל. ואם לא הרוב, בודאי קרוב למחצה נתבלבלו. וא"כ נייתי לידי תקלה, שמא יתן לכהן שאינו כהן. ויהיה עדיין כהקדש ממש, ומשום הכי ג"כ נהגו האידנא שלא ליתן החלה אף לכהן קטן, או לכהן שטבל לקיריו. משום דלא מחזיקן בזמן הזה לכהן ודאי.

ט. שו"ת מהרשד"ם חלק אבן העזר סימן רלה

שאלה שבויה שנשבית יתרה מבת שלש ש' ויום א' ואשה מפי שבויה שנשבית עמה מעידה שהיא טהור' ושאל השו"א אם יכולה להנשא לכהן אם לא...
אלא שאני או' שאני סומך בזה עמ"ש הריב"ש בסימן צ"ד וז"ל כ"ש כהנים שבדורינו שאין להם כתב היחס אלא מפני חזקתן נהגו היום לקרא א' בתורה כו' יע"ש הרי שכהני' בזמננו אינם כהנים ודאי בתשובה שהכהנים בזמ"ה שעולים א' לקרא בתור' אינו אלא מנהג בעלמא שהרי אין להם ספר היחס שמעת מינה שאינם כהני' ודאי אלא ס' וא"כ אחר שאיסור זה דשבויה אינו אלא איסור דרבנן וכמ"ש הרמב"ם א"כ די לנו להחמיר במה שהוא אסור ודאי אבל בענין ס' כזה ראוי לנו לו' ס' דרבנן לקולא עוד דהוי ס"ס מתהפך ס' כהן ס' ישראל ואת"ל כהן ס' מותר ס' אסור ויש לנו לו' ג"כ שבויה זו ספק אסורה לכהן ס' מותרת לכהן ואת"ל אסורה לכהן שמא זה אינו כהן אלא ישראל.

י. שו"ת בית אפרים אורח חיים סימן ו (תשובה למה אין הכהנים נושאים כפיהם בזה"ז בכל יום במדינות חו"ל)

רק עתה בדורות אחרונים אחר הגירושים שקרוב לודאי שנתבלבלו ס"ל שלא להאכילו כלל וקרוב בעיני שאחר שנת תתנ"ו שאז היה שעת חירום ברוב מדינות הללו כנודע בספרים ועל זה נתייסדו הקרוב"ץ שבימי הספירה ולפי שראו חכמי הדורות שנתבלבלו הרבה עמדו וגדרו גדול בדבר שלא לישא כפי בכל יום רק ביום טוב כדי שלא תשתכח תורת כהונה מהם וכדאמרין פרק הזרוע גבי אביי דשקל מתנתא במעלי יומא דכפורי לאחזוקי נפשי' בכהני ומה"ט כתב המג"א שמ"ש הש"ך דבפסח נוהגין ליתן החלה לכהן קטן ובשאר ימים לא משום דבפסח החלות מרובות כמ"ש רש"י בחולין הטעם דשקיל מעלי יומא דכפורי כיון שהמתנות מרובות אם לא יקח יהא נראה שאינו כהן ע"ש וה"נ בי"ט שזמן קהלה לכל הוא והכהנים והעם כולם בבהכ"נ ואין לבם על טרדת מזונות מחייתם ומלאכה כלל אי לא פרסי ידיהו יאמרו העולם שיודעים בעצמם שאינם כהנים או יבואו להקל ולזלזל באיסורי כהונה כמש"ל ולכך תיקנו שבי"ט ישאו כפיהם שאינם לא יותר מי"ב ימים בשנה עכ"פ אבל אין בידינו להחזיק אותם בכהנים גמורים ממש במדינות אלו שנתבלבלו הרבה כמ"ש רש"ל ובפרט כהני ההמון שאינם יודעים מקור מחצבם כלל רק באמירה בעלמא קנו לקדושת כהונה והידיעה לאמיתתה הוא רפופה בידם כאשר אירע כ"פ אנשים שמחזיקים עצמם בחזקת כהונה ולבסוף נודע ע"י ארחי ופרחי ששקר בימינם או ששגו וטעו בשמועת' ועיין בשו"ת יד אליהו וכן מתרמי בזמנינו זה לפרקים שיש באין ממקומות שאין מכירין אותם ומחזיקין עצמם בכהנים או לויים ואח"כ נודעים שהוא שקר וכיון שאם אין קורין לעלות ליכא איסורא כלל ולהיפך איכא ספיקא דתלתא איסורי פשיטא שאין לפרוץ הגדר לקרות אותם לדוכן בחול רק מה שהתירו להם דהיינו ביום טוב ותו לא.

יא. באר היטב אורח חיים סימן קכח ס"ק פג

ועיין במ"א סימן ר"א סק"ד שכ' שם דאין אנו בקיאים ביחוסי הכהונה מש"ה אין אנו נזהרין עכשיו בקדושת כהן ע"ש. ובכנסת יחזקאל [אבהע"ז] ס"ס נ"ו כתב חלילה להוציא לעז על יחוסי כהונה בזמן הזה ע"ש

יב. ערוך השולחן אבן העזר סימן ג סעיף כב

ויש טועים ואומרים דכהני זמן הזה לאו כהנים גמורים הם מפני שאין להם יחוסי כהונה עד אהרן הכהן וח"ו לומר כן דמדינא א"צ כלל לזה כמו שבארנו בס"י זה ובס"י ב' ורק למעלה בעלמא עשו הבדיקה וכיון דמשפחתם מוחזקת לכהנים הם כהנים גמורים לעד לעולם.

יג. שולחן ערוך אורח חיים הלכות פסח סימן תנז סעיף ב

לש עיסה ביום טוב של פסח, לא יקרא שם לחלה עד שתאפה, שאם יקרא לה שם אינו רשאי לאפותה. ואם יניחנה כך, תחמיץ ואינו רשאי לשרפה בי"ט. ואם שכח וקרא לה שם, יטילנה לצונן וימנענה מלהחמיץ. הגה: ואם יש כהן קטן שלא ראה קרי, או גדול שטבל לקריו, מותרים לאפות החלה בשבילו (טור). ויש אומרים שאין מאכילין חלה בזמן הזה לשום כהן (מהרי"ו).

יד. משנה ברורה סימן תנז ס"ק כב

שאיין מאכילין וכו' - שאין מחזיקים אותו ככהן ודאי דדלמא נתחללה אחת מאמותיו. ומ"מ לדינא דעת הרב כדעה הראשונה דנותנין לקטן או לגדול שטבל לקירוי [ש"ך ביו"ד סי' שכ"ב אות ט'] וכתב הפמ"ג ומ"מ לא ראיתי לנהוג כן אף בפסח. ובמדינותינו יש באיזה מקומות שנותנין לכהן גדול שטבל לקריו בפסח ועיין במ"א שכתב טעם למה דוקא בפסח המנהג ליתן.

טו. מגן אברהם סימן תנז ס"ק ט

והש"כ ביו"ד סימן שכ"ב כתב צריך טעם למה נוהגין בפסח ליתן חלה לקטן ובשאר ימות השנה אין נוהגים ליתן לקטן עכ"ל ואפשר מפני שהחלות מרובות ואם לא יאכלנו לא יהיו מחזיקים אותו ככהן כמ"ש רש"י בחולין פי"ח גבי מתנות כהונה.

טז. מגן אברהם סימן רא ס"ק ד

לפתוח ראשון. בקריאת התורה (רש"י ור"ן) והרא"ש כ' להיות ראש המדברים בכל קבוץ עם לדבר ולדרוש תחלה וה"ה בישיבה ידבר בראש (רש"י גיטין) ...ועיין במהרי"ק ש"י אמרי': בגמ' וליטול מנה יפה ראשון הכהן קודם ופי' התו' והרא"ש דדוקא במעשר עני המתחלק בתוך הבית או בצדקה בחברי' המסובין בסעודה אבל במידי דשותפות לא דאמרי' הנותן עיניו בחלק יפה אינו רואה סי' ברכה לעולם, וצ"ע למה אין נזהרין עכשיו להקדים הכהן לכל הנך מילי ויש ליזהר בזה מאחר שמדאורייתא הם, ואפשר דאין אנו בקיאים ביחסי הכהונה וכמ"ש ס"י תנ"ז.

יז. חזון איש, הל' שביעית ס"ה סע' ד, יב

עוד צריך למנהגו שאין נותנין חלת חו"ל לכהן קטן וגדול שטבל לקריו וכתב הש"ך סי' שכב והמ"א סי' תנ"ז בשם מהרי"ל דמשום שאין לנו כהן ודאי ואע"ג דלתרומת חו"ל מעלין מנשיאות כפים וכמבואר כתובות כה א' ... מ"מ אי אפשר לנו להעלות מנ"כ לתרומה דרבהן דמן הדין אין הכהן נאמן ע"פ עצמו לנ"כ ולתורה במקום דאיכא תרומה וכמבואר אה"ע סי' ג', אלא במקום דליכא תרומה מהימן לנ"כ דיון דליכא ריוח בדבר, ובגלותנו אין ב"ד שפיקחו על הדבר ונהגו להאמין כל מי שבא ואמר כהן אני ולכן אי אפשר ליתן לכהן תרומה דדלמא ע"פ עצמו עלה הוא או אביו או אביו ולכן נמנעו מלהאכיל לכהן חלת חו"ל וכמבואר כתובות שם דדוקא במקום דאיכא ב"ד מעלין מנ"כ ליוחסין ... ומיהו אי היה בידינו עכשו לגדור שלא יעלו ע"פ עצמן אפשר שהיה ראוי להחזיר הדבר ליושנה שיהיו הכהים אוכלין בחלת חו"ל... (ס"ק יב)...ואע"ג שנותנין פדיון הבן לכהן אפשר משום שאין בזה ריוח שנוהגין שהכהן מחזיר וכל אחד יהיב לכהן שבטוח בו שיחזירו... [והרי מברכין על מצות נ"כ ופדיון בכור, אלא נראה דמה"ת הן בחזקתן לכל דבר, אלא משום מעלת כהונה שהחמירו חכמים אין להקל בזה"ז שאין אנו נזהרין במעלות שלא להעלות ע"פ עצמן וכמ"ש כ' לעיל]...

יח. פתחי תשובה יורה דעה סימן שה ס"ק יב

עיין (בשאלת יעב"ץ ח"א סי' קנ"ה) שכתב דהאידינא אישתני דינא דמה שאמרו שלא יהא הכהן רגיל בכך הני מילי בכהנים מיוחסים דידהו אבל בכהני חזקה בעלמא כי האידינא אף על גב דלחומרא אזלין בהו לכל מילי ופרקינן בכורים על ידיהו משום דלא אפשר באחריני מיהא להקל לא דהיינו להוציא ממון האב מספק וכמעט שי"ל דמדינא הם צריכים להחזיר ולפחות כל כהן יחוש לעצמו לפרוש מספק גזל שמא אינו כהן ומשום ה"ט נראה דשפיר אית למיעבד עובדא האידינא לפדות בעל מנת להחזיר לכתחלה. גם נראה שלצאת ידי כל ספק האפשרי יש ג"כ על האב לפדות בכורו מכל כהנים שיוכל למצוא דלמא מתרמי ליה כהן מיוחס ודאי ומה"ט נמי בן הכהנת והלויה יש לפדותו עכשיו מספק דמ"ש מכל ספיקא דאורייתא דמאי דאפשר לתקוני מתקנינן ע"ש [(ובת' חתם סופר ס"ס רצ"א) כ' בקיצור שדברי תשו' שאלת יעב"ץ בזה אין נראים לו].

יט. גליון מהרש"א יורה דעה סימן שה סעיף ח

בתשובת [שאלת] יעב"ץ [ח"א] סימן קנ"ה הפריז על המדה וכתב דהאידינא דאין לנו כהן מיוחס יחוש הכהן לעצמו משום ספק גזל ויחזיר, וכמעט מדינא חייב להחזיר, ושעתה נכון לפדות בתנאי על מנת להחזיר, ושראוי לפדות מכל כהנים שאפשר, פן יפגע באחד כהן אמת. וכל זה לענ"ד אינו מחוור, דמדעתיה נותן כיון שרוצה לצאת ידי ספק אולי פוגע בכהן, ואם כן מאי חשש גזל איכא. תו כתב דגם כהנים ולוים האידינא ראוי שיפדו בניהם מספק דלמא אינו כהן ולוי. ועיין מה שכתבתי בגליון לקמן סעיף י"ח [ס"ק כה]:

כ. מעשה רב הלכות פסח אות קפט

בע"פ מנהגו להפריש חלה מהמצות ונותנן לכהן לאכול.

כא. שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק ד סימן מא

הנה בבתולה אשר לפי דבריה נתייחדה עם נכרי אחד והוא רצה לבא עליה ולא הניחתו מצד היראה מזה בעצם מצד ידיעתה שכואב זה ולא היה לה תאוה לו שתבליג על יסורים, וגם בשביל יראה מהוריה לא

הניחה לו ולא אנסה, אבל בפעם החמישית רצה ביותר לבא עליה ודחקה רגליה זה לזה ולא הניחתו אף שעלה לה דחקות רגליה זה לזה בכאב ולא אנסה, וכשנכנסה אח"כ לביה"כ וקנחה עצמה ראתה טיפת דם ואינה יודעת מאין הדם, ואחר זמן גדול כשדרה בביתה בפאריז נתחברה עם יהודי בפאריז ברצון גמור להבעל לו וראתה דם בתולים בשפע, ועתה השפיעו עליה להעשות בעלת תשובה ונשתדכה עם בחור ג"כ בעל תשובה ונודע שהוא כהן עי"ז שזקנו היה ראש קהל סמוך לשיקאגא ובנה שם ביה"כ"נ על שמו וחצוב על מצבת קברו שהוא כהן אם מותרת לו.

הנה חזקת כשרות לכהונה וחזקת בתולה לא אבדה בזה שנתייחדה דהלכה כר"ג בכתובות דף יג ע"א באמרה ברי אף בראוה מעוברת ואומרת לכשר נבעלתי וכ"ש בראוה שנסתרה ואומרת לא נבעלתי ולא עשו אף מעלה... ולכן יש לה החזקת בתולה וחזקת כשרות שיש לכל בתולות ישראל שנולדו מהורים כשרים שגם הוריה האב והאם ידועים לאינשי צניעי בלא שום פסול שא"כ נולדה כשרה לכהונה ויש לה החזקה אף שהיא לא היתה שומרת תורה וחזקת בתולה ודאי הא יש לכל אשה עד שיהיה ריעותא גדולה... ובפרט שליכא ראייה ברורה שהוא כהן כי הראיה שנכתב כן על מצבת קברו אינה ראייה ברורה דהא ליכא שום חותם על זה ואם ידוע שהמצבה עשה בנו מדוע אינו יודע בן זה מאביו שהיה כהן או מקרוב אחר שעשה את המצבה אבל זה אולי יש לברר יותר. ולכן אני מסכים לדעתך שיש להתירה להכהן שמשודכת לו.

כב. שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק ד סימן יב

הנה בדבר אחד שהוא ממשפחת שאביו ואמו היו עבריינים ומומרין על כל התורה, שבנו כשנגלה מדייטשלאנד נעשה לבעל תשובה והחזיק עצמו לכהן, באשר שזקנו אבי אביו התפלל בביה"כ"נ בעיר קטנה סמוך לקעניגסבערג והחזיקוהו לכהן, ועל המצבה שלו עשו ציור ידים שהוא סימן שהיה כהן ונשא כפיו ויש לו צילום (פיקצע של פאטאגראפיע) מהמצבה, ועתה כשנגדל בנו רוצה לישא גיורת ומחו בו באשר שאביו מתנהג ככהן, אבל באשר שאביו ואמו היו רעפארמער ומומרים לכל מצות התורה נעשה ספק דאולי זינתה אמו עם נכרים הפוסלים לכהונה קודם שניסת לו שא"כ הוא חלל וגם אשתו אמרה ששמעה מפי חמותה איך שקודם שניסת לבעלה זינתה עם הרבה אנשים ולא חששה לזה וגם בעלה לא חשש לזה באשר גם הוא היה נואף ואף אחר החתונה זינה עם אחרות והיה לו גם בן מאחת, ונקראה חמותה אצל הב"ד רבקה כץ ובקשו אותה שתספר כל הקורות אתה מימי נעוריה ועל בתי הספר שבקרה ועל החברים שהיו לה, ובתוך הדברים אמרה שהיו לה גם חברים נכרים ועם נכרי אחד ששמו היה פריץ היו לה יחסים מאד אינטימיים וגם נבעלה לו פעם אחת... עכ"פ הסברא דאיכא אומדנא דנשים לא יאמרו לגנות עצמן היא מוכרחת דהא גם רבא בגמ' אמר שאיכא סברא זו אבל כיון שסבירא ליה לר"ן ודעימיה דאיכא דין דשויה אנפשה בכל אופן לא צריך לזה. ומה שאמר רבא בשביל הטעם דלא עבידא לבזויי נפשה נצטרך לדחוק לדידהו דלרוחא דמלתא אמר זה רבא אפילו אם נימא דליכא דין שויה אנפשה חד"א באיסור טומאה לבעלה כדרצה הגמ' בכתובות דף ט' ע"א לומר אליבא דר"א דלא יקשה ע"ז ממשנה ראשונה משום דהנאמנות אפשר שהוא משום דלא עבידא לבזויי נפשה.

ולכן מסתבר דאף למשנה אחרונה שנתקלקלו הדורות שבשביל עיניה נתנה באחר איכא דמזלזלי בנפשיהו לומר שהיא טמאה אף שהוא גנאי ובזיון הוא רק בשביל תאוה גדולה כזו שתקיף יצרה להנשא להאחר, אבל לא בשביל איזה רצון קטן שלכן אף שליכא דין נאמנות לאם לפסול בניה דדין יכיר לא נאמר אלא על האב מ"מ יש להאמינה מצד האומדנא דגמ' שכו"ע מוכרחין לסבור כן וגם שהוא מסקנת הר"ן בנאמנות דטמאה אני לך למשנה ראשונה. אומדנא זו היא ברורה דהא תנן דיוצאה ונטלת כתובתה הרי הועיל זה אף להוציא ממון, וא"כ יש להועיל אומדנא זו לפסול הבן מכהונה אפילו בסתם נשי שיש להם חזקת כשרות, וכ"ש בבנות הרעפארמער הידועים לעוברים על כל התורה כולה ובתוכם גם על זנות בלא שום חלוק בין יהודים לנכרים שאין להן ממילא גם חזקת כשרות לכהנים דהרי פרוצות בעריות כעכו"ם שיש להאמינה באומדנא זו... ואף אם נימא שבדור פרוץ הזה יש פרוצות כאלו שאין חושבות זה לגנאי שלכן אף בשביל רצון קטן יש לחוש שתשקר, ודאי עכ"פ יש הרבה נשים אף מאינן שומרות תורה שחושבות זה לגנאי... והנה דברתי בטעלעפאן/בטלפון/ עם בנה שנעשה בעל תשובה והחזיק עצמו בכהונה שנקרא לתורה ראשון ונושא כפיו ושאלתיו אם יש לחוש לדברי אמו שמא משקרת ואמר שהוא מכיר את אמו שאף שאינה שומרת תורה לעולם אינה משקרת וכל דבריה אמת, וא"כ נפסל הוא מכהונה

וצריך להפסיק מלישא כפיו ולא יקראו אותו לתורה במקום כהן, כי הוא חלל, ובנו רשאי לישא נשים פסולות לכהונה כי הוא חלל שלכן רשאי לישא הגיורת אם נתגיירה כדין והיא שומרת תורה.

כג. שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק ד סימן לט

הנה בדבר אחד שנעשה בעל תשובה אחרי שכבר נשא נכרית ע"י השפעת חברי חב"ד והוא ממשפחה הבאה מזלאטאפאלא בשנת עשרים ושלוש ולא היה להם שום ידיעה בתורה ויהדות, וכנראה שכיון שאביו לא ידע כלום, גם זקנו שבא מזלאטאפאלא בשנת עשרים ושלוש שמשלו שם כבר הקומניסטים זה חמש שנים ונספחו להם גם ברצון לענין הרשעות, אף לענין בין אדם לחברו וכ"ש לענין כפירה בהש"ת ובתורתו, ומכיון שלא חנך את בנו אף במקצת הדברים הוא עצמו ודאי היה מהם ובא כבר רשע גמור לכאן, וא"כ אין לו שום נאמנות לומר שהוא כהן, ובפרט שהוא לא שמע זה מזקנו שאולי לכל הפחות למד בחדר קודם ששלטו הקאמוניסטן אף שבערי אוקריינא היו שם הרבה חפשים עוד מזמן שנת הרביעית והחמישית למאה זו למספר האומות שהיה זה בשנות תרס"ד תרס"ה, מ"מ ודאי ידעו קצת אף שנאמנות לא היה להם, בפרט כשבאו למדינה זו, ולכן כיון שיש לו כבר בת ממנה אין להוציאה ממנו. ואף שאם לא נתגיירה אשתו פעם שניה אצל רב חרדי אין גרותה כלום והבת שנולדה אינה מתייחסת לו, מ"מ ודאי יש לחוש שיחזור לסורו, ובשביל חשש שבא מאנשים רשעים שאינם נאמנים כלל אין לאוסרם כל זמן שאין לנו ידיעה מאיש כשר, ואף לחוש לכתחלה מסופקני טובא כי הוא להוציא מרובא דרובא דאינם כהנים וזה נראה לע"ד הלכה למעשה, שודאי לא שייך לעשות עוד חקירה ודרישה, מאחר שהוא בעיר קאבא שאין שם ריבוי יהודים והוא דבר שאין שייך שידעו אלא זקנים מעיר ההוא דוקא שיותר משמע שליכא. ולכן צריך לגיירה גרות כדין אצל רבנים יראים ויודעי דיני גרות וגם את הבת יטבילו בכח זכות ע"פ ב"ד וישאנה אח"כ בחו"ק כדין, וגם בשאלות כאלו אירע שכבר נשאו הוריהם לנשים פסולות לכהונה כשעברו הרבה דורות.

כד. פתחי תשובה אבן העזר סימן ו ס"ק א

ע"ן בתשובת חוט השני סימן י"ז באיש אחד שהיה מוחזק לכהן ט"ו שנה לכל דבר שבקדושה לישא כפיו (עבה"ט לעיל סימן ג' סק"א ומ"ש שם) ולפתוח ראשון ולקרוא ראשון ולפרוש מטומאת מת ועתה קידש גרושה אחת והכחיש את כהונתו לומר כי מעולם לא היה כהן ומה שאמר שהוא כהן לא היה אלא בשביל ליטול גדולה לעצמו לפתוח ראשון ולקרוא ראשון וכתוב הדבר פשוט שאין הכהן יכול להכחיש מה שהיה מוחזק בו זמן רב שהרי אפי' חזקת שלשים יום הוא חזקה אפילו להיות הורגין (וכדלקמן סי' י"ט ס"ב) וכ"ש חזקה של ט"ו שנים ואין לומר הרי נתן אמתלא לדבריו שעשה כן כדי ליטול גדולה ואמרינן בפ"ב דכתובות כו' (וכדלקמן סימן מ"ז ס"ד) זה אינו מכמה טעמים חדא שאין האמתלא מבוררת ועוד דכל שעשה מעשה ל"מ אמתלא והכא עשה מעשה במה שעלה לדוכן וכיוצא ואפי' למ"ד דמהני (ע' בי"ד סימן קפ"ה) היינו אם לא עשה המעשה רק זמן מועט וגם אם לא עשה המעשה כ"כ בגלוי לעיני כל דכולי האי לא מחציף אינש נפשיה וגם אם לא עשה רק דבר אחד אבל בני"ד שעשה מעשים הרבה כ"כ שנשא כפיו וחתם עצמו כהן ונהג בכל דיני כהן כמה פעמים פשיטא שאין מועיל אמתלא ועוד דכל היכא שעושה איסור לאו כל כמיני' לתת אמתלא דמוקמינן ליה בחזקת שלא עשה איסור עד עתה שנכנסה בו רוח שטות ועוד דחזקה זו של נשיאת כפים אלימא טפי שאין האמתלא מועלת בה ועוד נראה דכל מקום שאמרו חכמים דמהני אמתלא היינו כשאמתלא הוא לסלק את ההיזק אבל אם אמר שעשה כן לשם תועלת לא מהני אמתלא וטעמו של דבר הוא משום כל אמתלא הוא בטענת אונס כאילו אמר שלא עשה מתחלה כן אלא מפני האונס ואם האונס הוא מפני ההפסד חשוב אונס דאתי ליה מעלמא ואם הוא מפני שירא שמא לא יגיע לו התועלת שהוא מבקש הוי אונסא דאתיא ליה מנפשי' (ע"ן בתשובת ברית אברהם סי' צ"ד אות ו' שפקפק עליו בזה ע"ש) ובזה מרווח לן למה לא הזכירו חז"ל שתועיל אמתלא גבי כל הני דשוי אנפשי' חד"א (עמ"ש לקמן סי' קט"ו ס"ו ס"ק כ"ט) ועוד דבזמן ארוך כ"כ כזה אין סברא שתועיל אמתלא (עב"ש לקמן סימן י"ט ומ"ש בפ"ת שם) ואף על פי שלא נתנו חכמים שיעור לדבר מ"מ ענין האמתלא הוא לפי ראות חכמי ישראל ומכל הני טעמי אמינא שאין יכול להכחיש כהונתו וכופין אותו לגרשה כמו בכהן דעלמא. ואין חילוק בין זמן הזה לדורות הראשונים שהיה להם כתב יחוס ואדרבא כיון שכל הכהנים בזה"ה הן בכהונתן מחמת חזקה א"כ הכהן הזה הוא כמו שאר כהנים כו' ע"ש ועמ"ש לקמן סי' מ"ז ס"ד:

כה. באר היטב אבן העזר סימן ג ס"ק ו

מעשה בא' שהיה משמש בכהונה ט"ו שנים ושוב קידש גרושה ואמר שאינו כהן. אינו נאמן וכופין לגרש אותה הר"י הלוי סימן ל"ג חות יאיר סי' קי"ג שבות יעקב סי' צ"ג בח"א ועי' בלבוש. ודין הבכורות שנפדו על ידו בודאי ואותן שהן בספק שנפדו על ידו אין צריכין לחזור ולפדות עצמם ע' בחות יאיר סי' קי"ג מהרי"ט סי' קמ"ח ובמבי"ט ח"א סי' רי"ט ופרח מטה אהרן ח"א סימן נ"א ורשד"ם תא"ה סימן רל"ה ובאר שבע ע"ד קי"ו.

כו. באר היטב אבן העזר סימן ו ס"ק ב

כהן שהחזק בכהן ימים רבים ונשא חלוצה כי לא ידע שחלוצה היא אין כופין אותו להוציא פסק שבות יעקב ח"א סי' צ"ג. דלדעת מהרשד"ם בחא"ה סי' רל"ה אין כופין בכהני בזמן הזה דכהני ספק ניהו. אבל בתשובת מהרי"ט ח"א סי' קמ"ט ותשובת חוט השני סי' י"ז האריכו לסתור דעת מהרשד"ם. ושבות יעקב סי' הנ"ל דוחה דבריהם ומקיים דברי מהרשד"ם. עכ"פ העלה דאם רוצה לגרש זכור לטוב כיון שבניו נדחין מכהונה בממ"נ. אבל אין כופין בשוטים ע"ש. ובתשובת כנסת יחזקאל שאלה נ"ו בסופו חולק על שבות יעקב וכתב חלילה להוציא לעז על יחוס כי כהונה בזה"ז ושיהיו כל הבכורים מבלי פדויים ע"ש.

כז. דיני אישות, רב עזרא בצרי, שער ראשון, פרק שלישי, סע' ג

אמנם נלע"ד שבזמן זה שרבו נישואי תערובת, ורבים כהנים שנשאו נכריות ושם המשפחה "כהן" נשאר עליהם, וכותבים שטרות וחותרים בשם כהן, אין חתימת העדים מועילה לומר שהוא כהן, אלא אם כן יעשה בירור בבית דין על פי עדיות וראיות.

כז(ב). שו"ת עצי בשמים (רב מענדל סנדרוביץ שליט"א) אה"ע סי' ט

בדבר מר ד.ש. נ"י אשר בשנים האחרונות החזיק את עצמו לכהן ועכשיו שואל אם אפשר לו לישא גרושה. הנה העובדא היא שעד כלפני שנים עשר שנה לא הי' לו שום ידיע כלל שהוא כהן, כי כל משפחתו מכמה דורות לא היו שומרי תורה ומצות, והי' אז עולה לתורה כישראל. אולם שוב מצא כתובת הוריו ושם הי' כתוב שאביו כהן, וגם נודע לו שעל מצבת אבי אביו נכתב שהי' כהן. ואע"ג שכל אלו נעשו ע"י אנשים אינם שומרי תו"מ, מ"מ מאז והלאה החזיק עצמו לכהן... אולם נראה דאין לחוש לזה כלל. דלבד ממה שכל שאין להם נאמנות לומר שהוא כהן מצד הפסול להעיד, איכא עוד טעם גדול שאין להאמינם על זה מכיון שאינם יודעים בכלל מה הוא כהן... בדידי הוה עובדה כי מגרש אחד אמר לי כי סובר שהוא כהן מפני ששם אביו היה אהרן, וזימנא אחריתא אמר לי המגרש שמחזיק עצמו לכהן כי יש לו מסורה במשפחתו שזקנתו היתה בתו של רב העיר... עכ"פ יוצא המנ"ל דבעיננו יש להתיר לו, כפי פסקו של הגרמ"פ זצ"ל [אה"ע חלק ד סי' לט], ולומר שאינו כהן ויכול לישא גרושה (ויש לצרף לזה ג"כ מה שהנישוא' הראשונים נערכו על ידי ראבי"קאנסערוואטיוו).

כח. שו"ת מנחת אשר (רב אשר וייס שליט"א), א:פ – חזקת כהונה במשפחה חילונית

יצוין שסבו של האיש הנ"ל קבור בחלקת כהנים ועל מצבתו כתוב שכהן הוא... סוף דבר עד כאן לא הקול [רב משה פיינשטיין והמבי"ט] אלא כשאין כלל חזקת כהונה או כשנולדה ריעותא בחזקה זו, כגון שיש מקום להניח שהאם זינתה ונפסלה מכהונה, אבל בני"ד שכל המשפחה יודעת מימים ימימה שכהנים הם, והם מתכבדים ומתפארים בכהונתם ולא איתרע חזקתן, לא פקעה חזקת כהונה ע"י שלא שמור מצוות ה'. ובמה שכתב מעכ"ת בענין תוקף הכיתוב שעל המצבה, באמת זה דבר פשוט שאין כאן לא עדות ולא שטר ולא ראייה, אף כאשר אדם קבור בחלקה השמורה לכהנים ועל מצבת קבורתו כתוב שהיה כהן, הלא ברור ופשוט דיש בזה רגלים לדבר שכהן היה, ואמודנא גדולה היא, וא"כ שורת הדין דמחד גיסא אין להוציאה מתחת בעלה ע"י אומדנא, אך איך נתיר לכתחלה לכהן לישא פסולי כהונה ונתעלם מאומדנא גדולה שיש כאן איסור דאורייתא... ומש"כ הגאון... להתיר מכח ספק ספיקא, ספק אחד שמא כהני זמנינו אין להם חזקת כהונה, וספק נוסף שמא נבעלה האם והבן חלל הוא, תמה אני בזה מחדא ותרי טעמי... דאמנם ידעתי אף ידעתי שיש מגדולי הקדמונים שנקטו כבר לפני מאות בשנים שכהני זמן הזה אינם אלא ספק כהנים... אך כבר נמנו וגמרו ליתן לכהנים כל דין חזקת כהונה, ואין בזה ספק כלל... ואין לך ראייה גדולה

מזו שאנו מברכין בברכת כהנים ובפדיון הבן, ואת"ל דיש בזה צד ספק להא ספק ברכות להקל, וע"כ דנקטינ דאין בזה ספק כלל.

כט. שמע שלמה (רב שלמה עמאר שליט"א), אה"ע חלק ו, סי' א – בבחור שלא יודע אם הוא כהן וראה את מצבת קבורת אבי סבו שחקוק עליה שהוא כהן אם יש לו לחוש לכהונה

...אלא שכב' הביא דברי גדול באגרות משה הנ"ל (ח"ד אהע"ז סי' מ"א)...ובמחכ"ת אין משם ראייה דשם מדובר בבחורה שנתיחדה עם גוי ויודעים את זה רק מפיה, והיא אומרת שלא נבעלה לו, והאריך בזה והעלה שאין לחוש לה. והוסיף וכתב ובפרט שליכא ראייה ברורה שהוא כהן...ובאמת גם הרב ז"ל לא אמר שלא שאינה ראייה גמורה דעדיין יש קצת ספק...ועוד יש חילוק אחר דבנידון הגרמ"פ ז"ל איירי במקרה רגיל שהסב והאב והבן עדיין הם במצב רגיל שאחד אומר לשני, דוד לדור מוסרים דבר המסורת, ובזה הוא טען שאם הבן עשה המצבה, מדוע בן זה אינו יודע כן מאביו, ור"ל דמזה מוכח קצת שלא הבן עשה, וא"כ אפשר שבטעות חקקו על מצבת הבא שהוא כהן, ולזה אמר דאינה ראייה ברורה דליכא שום חותם על המצבה, והבן לא יודע מזה, וזה שהוא לא יודע כלל מכהונה של סבו ושל אביו, זה מעורר שאלה חזקה אם הוא כהן, ... אבל בנידו"ד דמדובר בילידי רוסייה, שעקרו מהם כל יסודות התורה זה למעלה משמונים שנה רח"ל...וכל כהאי גוונא דודאי שאין מקום לשאול, איך הנין הזה אינו יודע מהעובדא שסב אביו הוא כהן. שכמעט שאין כיום בין העולים משם שיודע מהמושג כהן או לוי כלל, ואילו המצבה ההיא נכתבה לפני שנים רבות מאד, שעדיין היו יודעים ענייני יוחסין...וידיוע ובמפורסם, שלפני שכותבים על המצבה, מבררים את הנוסח והייחוס ומתייעצים בדרך כלל עם רב בעניינים אלו...